

تراکئوستومی

به بازکردن راه هوایی از قسمت قدامی در ناحیه گردن و ارتباط دادن فضای راه هوایی با بیرون توسط لوله فلزی یا پلاستیکی گفته می شود.

مراقبت های لازم بعد از تراکئوستومی در منزل:

بهبتر است وضعیت بیمار نیمه نشسته باشد.

از ثابت بودن لوله تراکئوستومی به وسیله بندهای آن مطمئن باشید.

بهداشت دهان و دندان رعایت شود. برای پیشگیری از عفونت دهان به دلیل خشک شدن، دهان بیمار را روزانه چند بار با سرم نمکی یا آب ولرم شستشو دهید.

در صورت ایجاد خراشیدگی در دهان و خشک شدن لب ها از مواد مرطوب کننده استفاده کنید.

رژیم غذایی باید نرم و مایع باشد و غذا خیلی داغ نباشد.

اگر کاف لوله تراکئوستومی خالی باشد، بیمار می تواند با گذاشتن انگشت روی سوراخ تراکئوستومی صحبت کند.

در صورت هوشیاری، قلم و کاغذ جهت برقراری ارتباط در اختیار وی قرار دهید.

همراهان بیمار بهتر است سؤالات خود را به نحوی بپرسند، که جواب آنها بله یا خیر باشد تا فرد بتواند با حرکت سر یا انگشتان دست جواب آنها را بدهد.

همراهان بیمار بهتر است در مورد کارهایی که می خواهند برای وی انجام دهند توضیح کافی بدهند.

بهبتر است قبل از شروع و انجام هر کاری دست ها به دقت شسته شوند.

دست ها و مچ را کاملاً آبکشی کنید.

زمان استاندارد جهت شستشوی صحیح دست ۳-۱ دقیقه می باشد.

بهبتر است بیمار مستقیم در معرض هوای سرد قرار نگیرد چون باعث خشکی مخاط این ناحیه و سرفه می شود.

ایجاد رطوبت کافی محیط اهمیت زیادی دارد و می توان با استفاده از دستگاه بخور، رطوبت کافی در محیط ایجاد کرد.

سردی بیش از حد هوا یا خشک بودن هوای محیط می تواند سبب آزدگی بیمار شود.

با هر سرفه مقدار زیادی خلط از دهانه تراکئوستومی خارج خواهد شد، که به مرور زمان برطرف می شود.

به دلیل این که هوا بدون گرم و مرطوب شدن به طور مستقیم وارد تراشه می شود، درخت تراشه و برنش برای جبران این حالت مقدار زیادی موکوس ترشح می کند لذا بیمار دچار

حملات مکرر سرفه می شود و ممکن است از سرفه های پر سر و صدا و خلط دار خود، ناراحت باشد، به او اطمینان دهید که با گذشت زمان این ناراحتی ها کمتر خواهد شد.

قبل از هر بار تغذیه چک کنید کاف تراک پر از هوا باشد.

مراقبت باشید کاف را قیچی نکنید در صورت قیچی شدن یا سوراخ شدن کاف با یک فرد کارشناس تماس بگیرید و مراقب باشید تراکئوستومی از جای خود خارج نشود.

در حین استراحت کردن احیاناً پتو، ملافه و ... روی تراک بیمار را مسدود نکند.

از ارتباط بیمار با افرادی که مبتلا به سرماخوردگی یا دیگر عفونت های دستگاه تنفسی هستند جلوگیری کنید.

مراقبت باشید محل استراحت بیمار عاری از گرد و خاک باشد و اگر مگس وجود دارد از پشه بند و یا پارچه توری برای جلوگیری از وارد شدن پشه و مگس در لوله تراکئوستومی استفاده کنید.

هیچ شیء خارجی را هرگز وارد تراکئوستومی نکنید.

همیشه ناحیه تراکئوستومی را تمیز نگه دارید.

محل قرار گیری لوله را در طول روز به صورت منظم بررسی کنید.

نواری را که به دور لوله تراکئوستومی بسته شده است را جهت اطمینان از بسته بودن چک کنید و در صورت آلودگی تعویض کنید.

بیمارستان شهدا بندرلنگه

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی هرمزگان

بیمارستان شهدا بندرلنگه

مراقبت از تراکئوستومی در منزل

شناسنامه پمفلت آموزشی کد: QM.SH.PA.185.00	
عنوان	مراقبت از تراکئوستومی در منزل
تهیه کننده	فاطمه رادیه (سوپروایز آموزش سلامت)
تایید کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	۱۴۰۱
ناظر کیفی	دکتر جمالی حاجیانی (متخصص جراح)

- در موقع ابتلا به سرماخوردگی و یا عفونت های مجاری تنفسی و ریه جهت پیشگیری از عفونت این ناحیه با پزشک مشورت کنید.

- در صورتی که کاف تراکئوستومی پر از هوا نباشد هنگام تغذیه ممکن است بیمار آسیبیده کند (ورود مواد غذایی به راه هوایی) همچنین وقتی کاف به حد لازم پر از هوا نباشد تنفس بیمار صدای خر خر می دهد در صورت مشاهده این حالت با پزشک و پرستار خود مشورت کنید.

منابع:

- سایت دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- درسنامه پرستاری برون و سوارث
- مهارت های بالینی پرستاری و پرستاری در فوریت ها

توجه: گازی که زیر تراکئوستومی قرار می دهید را قیچی نکنید زیرا ممکن است پرزها وارد تراکئوستومی شده و ایجاد آبرسه در مجاری تنفسی کند.

فیزیوتراپی تنفسی شامل:

- ماساژ پشت، ایجاد لرزش و کوبش و سرفه، کمک به تخلیه ترشحات و انبساط بافت ریه کرده و توانایی استفاده از ماهیچه های تنفسی را افزایش می دهد و سبب پیشگیری از روی هم خوابیدن ریه و کاهش عفونت می شود و باید روزانه چندین بار انجام شود.

چه زمانی تراکئوستومی را ساکشن کنیم:

در بیمارانی که تراکئوستومی شده باشند مکانیسم سرفه ضعیف است. پس این بیماران جهت خروج ترشحات دستگاه تنفس دچار مشکل هستند و نیاز به ساکشن کردن دارند.

زمانی باید بیمار ساکشن شود که صدای غیر طبیعی در ریه ها شنیده شود یا این که شما ترشحات را مشاهده نمائید.

توجه داشته باشید ساکشن کردن غیر ضروری علاوه بر آنکه خطر عفونت را بالا می برد باعث آسیب به دستگاه تنفسی می شود.

توجه به نکات زیر ضروری است:

- در صورتی که متوجه تغییر رنگ بافت اطراف ناحیه تراکئوستومی شدید به پزشک مراجعه کنید.